

OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE

STROKOVNO GLASILO ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE
IN ZVEZE DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

JOURNAL OF THE SLOVENIAN NURSES ASSOCIATION

XXXIII – 1999

PREGLED VSEBINE

Glavna in odgovorna urednica
VERA GRBEC

Urednica
DUNJA KALČIČ

Računalniški prelom
BOŽIDAR PAJNHART

Uredniški odbor
**JUDITH CLIFT, VERA GRBEC, BERNARDA MUDROVČIČ,
VERONIKA KUNSTEK-PRETNAR, HELENA PERIC, LADI ŠKERBINEK, MARINA VELEPIČ,
KLAUDIA URBANČIČ**

Lektor za slovenščino
UROŠ KALČIČ

Lektorica za angleščino
DUNJA KALČIČ

Izdaja Zbornica zdravstvene nege Slovenije, Vidovdanska 9, 61000 Ljubljana

Tisk: DELO – Tiskarna

UVODNIK

Ob petdesetletnici Splošne deklaracije človekovih pravic (V. Grbec)	1
12. maj – Mednarodni dan medicinskih sester 1999 (V. Pretnar-Kunstek)	133
»Praznujmo preteklost sestrištva, zahtevajmo prihodnost« (P. Kersnič)	229

ČLANKI

Delovne obremenitve medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov (S. Naka, B. Pavčič-Trškan)	3
Odnos zaposlenih v Zdravstvenem domu Center do uporabnikov metadonske ambulante (M. Debevec-Švigelj, M. Pahor)	9
Profesionalnost in profesionalizacija v zdravstveni negi v spreminjajočem se kontekstu zdravstvenega varstva (S. Cvetek)	19
Seznanjenost z možnostmi okužbe z virusom HIV med učenci podeželske in mestne osnovne šole (S. Hoyer, M. Urankar)	25
Splošna orientiranost študentov zdravstvene nege in zdravstvene vzgoje (E. Dornik)	33
Vpliv dejavnikov na vpis učencev v Srednjo zdravstveno šolo v Mariboru (S. Unterlechner)	41
Srečanja s smrtjo in umirajočimi v času šolanja (D. Kogovšek)	49
Trpinčenje otrok v družini in izven nje (J. Pajk)	55
Zdravstvena nega bolnika s von Willenbrandovo boleznijo (M. Kralj)	61
Zdravstvena nega novorojenca s prirojeno srčno napako (I. Urh)	71
Zdravstveno varstvo žena in novorojencev (M. Klančnik-Gruden)	77
Kajenje kot dejavnik tveganja za nastanek akutnega miokardnega infarkta (A. Kvas)	87
Preprečevanje nastanka in širjenja rezistentnih bakterijskih sevov in ostalih mikroorganizmov (V. Miklavčič)	93
Priprava programov razkuževanja za preprečevanje infekcij v zdravstveni dejavnosti (M. Skubic)	101
Pomen teoretičnih modelov za sodobno zdravstveno nego (A. Hajdinjak)	137
Negovalna diagnoza in poskus uporabe v praksi (E. Ščavničar)	141
Raziskovalna dejavnost v zdravstveni negi v Sloveniji – prispevek Stane Kavalič (A. Mihelič-Zajec)	147
Mesto in vloga računalniško podprtega informacijskega sistema patronažne zdravstvene nege (O. Šušteršič, V. Rajkovič, R. Leskovar, I. Bitenc, I. Zelič)	151

Zadovoljstvo bolnikov kot element menedžmenta v zdravstveni negi (M. Bohinc)	159
Zdravje za vse za 21. stoletje (B. Filej)	165
Vloga napovednih dejavnikov pri raku dojke (I. Takač)	171
Kviz o aidsu – zanimiva oblika zdravstvene vzgoje (Z. Verban, B. Belovič, A. Benkovič)	175
Zdravstvena vzgoja svojcev varovanca z demenco na kliničnih oddelkih za klinično psihiatrijo (KOKP) v Ljubljani (J. Doberšek-Mlakar)	179
Pomen komuniciranja z bolnikom oziroma varovancem ob sprejemu v splošno ambulanto (Z. Makari)	183
Kakovost življenja starostnikov v domskem varstvu (M. Gašparovič)	187
Izzivi zdravstveni negi danes za jutri (B. Filej)	235
Informacijska zasebnost pacientov v zdravstvu (M. Bohinc, M. Gradišar)	239
Medicinska sestra v komunikaciji s slepim bolnikom/varovancem (D. Slabe, M. Hafnar)	243
Zdravstvena vzgoja bolnika z ishemično boleznijo srca (A. Kvas)	251
Telesna podoba gibalno oviranih študentov Univerze v Ljubljani (T. Sedlar, M. Zaletel)	257
Dezinfekcija in sterilizacija v zdravstvu (M. Gabrovšek)	263
Zdravstvena nega – pomemben dejavnik kakovosti življenja v tretjem življenjskem obdobju (M. Križaj)	269
Zdravje zob in zdravje ustne votline (S. Unterlechner)	275
Inhalacijska terapija (S. Campolunghi)	279

NOVOSTI – IZKUŠNJE – POBUDE

Kaj bi morali vedeti ob sprejemu starostnika v bolnišnico (M. Marinič Kladnik)	109
Avtotransfuzija (T. Golja)	112
Diagnostični postopki pri prepoznavanju bolezni krvi in krvotvornih organov (V. Slabe, I. Počivavšek)	114
Dokumentiranje in dokumentacija zdravstvene vzgoje (M. Mori Lukančič)	117
Spolna vzgoja predšolčka (D. Ipavec)	121
Raziskava o stanju bolniških postelj in njihov pomen v zdravstveni negi bolnika v slovenskih zdravstvenih ustanovah (A. Krist, P. Zupančič, M. Dolinšek, B. Pavčič-Trškan)	199
Humana in racionalna uporaba inkontinenčnega programa (M. Marinič-Kladnik)	204
Pomen triaže bolnikov z abdominalno bolečino pri akutnem miokardnem infarktu (K. Ponikvar-Žlahtnič)	212
Posledice prisotnosti pudra pri uporabi rokavic (E. Pretnar)	213

Diagnostični postopki pri prepoznavanju bolezni krvi in krvotvornih organov (<i>V. Slabe, I. Počivavšek</i>)	216
Procesna metoda zdravstvene nege otročnice (<i>M. Markovič</i>)	285
Bolnikovi svojci so v stiski – ponudimo jim roko (<i>M. Marinič</i>)	292
Stresorji učencev pri urah praktičnega pouka na bolniškem oddelku (<i>V. Seljak</i>)	294
Zdravstvena nega otroka z bolečino (<i>M. Pevec</i>)	296
Klinična slika srčnega popuščanja (<i>T. Ploj, M. Horvat</i>)	297
Postajajmo odprti do drugačnega (<i>L. Žagar-Žnidarec</i>)	298

OSEBNE VESTI

V spomin Stani Kavalič (<i>V. Štebe, M. Zaletel</i>)	125
Umrla je pionirka enterosomalne terapije Norma Gill Thompson (<i>D. Klemenc</i>)	127
Mag. Silvestra Hoyer – doktorica znanosti s področja psiholoških znanosti (<i>Sodelavci oddelka za ZN in oddelka za ZN ginekološko-porodniške smeri</i>)	221
Dominika-Dina Urbančič 1914–1999 (<i>K. Čibašek</i>)	303
V spomin Vidi Fink (<i>M. Rupar</i>)	304
V zahvalo in slovo naši dragi kolegici Vidi Fink (<i>P. Zupančič</i>)	305
In memoriam Jožica Pirc (<i>T. Sekavčnik, M. Zaletel</i>)	306

POROČILA

Podelitev Prešernovih nagrad za leto 1998 na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani dne 18. 2. 1999 (<i>V. Marušič</i>)	128
Nosečnost je nekaj posebnega – poskrbimo, da bo tudi varna (<i>B.-M. Kaučič</i>)	130
Analiza raziskave ob 7. aprilu na temo nosečnost (<i>M. Bačun, M. Kaučič, P. Kovačič</i>)	131
Seminar Nacionalnega odbora za spodbujanje dojenja Slovenskega odbora za UNICEF (<i>B. Bratanič</i>)	224
Seminar in učna delavnica o centralnih venskih katetrih s podkožnim prekatom (<i>A. Bobnar</i>)	300
Uspešno mednarodno sodelovanje Oddelka za zdravstveno nego Visoke šole za zdravstvo (<i>M. Bohinc</i>)	302

BELEŽKE OB KNJIGI

Statistika v zdravstvu (<i>M. Stantič-Pavlinič</i>) ..	227
O pomenu žalovanja (<i>J. Ahčin</i>)	228

RAZNO

Svetovna zdravstvena organizacija in 50. obletnica Deklaracije človekovih pravic (<i>P. K. Singh</i>)	24
Svetovna zdravstvena organizacija in 50. obletnica Deklaracije človekovih pravic	32
Iz letnega poročila Svetovne zdravstvene organizacije za leto 1998	48
Svetovni dan zdravja 1999 – Dejavno staranje	108
Svetovni dan zdravja 1999 – Dejavno staranje	194
Človeška genetika in neprenosljive bolezni	219
Zagovorništvo in medicinska sestra	222

INDEX OF VOL. XXXIII (1999)

LEADING ARTICLE

- 50th anniversary of the Declaration of Human Rights (*V. Grbec*) 1
 May 12th – International nurses day 1999 (*V. Pretmar-Kunstek*) 133
 »Celebrating the past, claiming the future« (*P. Kersnič*) 229

ARTICLES

- Nursing workload (*S. Naka, B. Pavčič-Trškan*) 3
 The attitude of the staff of Health center Ljubljana-Center towards the clients of methadone clinic (*M. Debevec-Švigelj, M. Pahor*) 9
 Professionalism and professionalisation in nursing care within the changing context of health care (*S. Cvetek*) 19
 Familiarity with the possibilities of HIV infection among pupils of rural and urban elementary school (*S. Hoyer, M. Urankar*) 25
 General orientation of the students of nursing care and health education (*E. Dornik*) 33
 The influence of different factors on the enrollment of students to the High school of nursing in Maribor (*S. Unterlechner*) 41
 Encounters with death and dying during education process (*D. Kogovšek*) 49
 Child abuse in the family and outside (*J. Pajk*) 55
 Nursing care of a patient with von Willebrand disease (*M. Kralj*) 61
 Nursing care of a new-born infant with congenital heart disease (*I. Urh*) 71
 Health care of women and newborn infants (*M. Klančnik-Gruden*) 77
 Smoking as a risk factor of acute myocardial infarction (*A. Kvas*) 87
 Prevention of occurrence and spreading of resistant bacterial strains and other microorganisms (*V. Miklavčič*) 93
 Formation of prevention programs of disinfection in the frames of health services (*M. Skubic*) 101
 The significance of theoretical models for modern nursing care (*A. Hajdinjak*) 137
 Nursing diagnosis and practice (*E. Ščavničar*) 141
 Research in nursing care in Slovenia: the contribution of Stana Kavalič (*A. Mihelič-Zajec*) 147
 The place and role of computer information system of community nursing care (*O. Šušteršič, V. Rajkovič, R. Leskovar, I. Bitenc, I. Zelič*) 151
 Patients' satisfaction as an element of management in nursing care (*M. Bohinc*) 159
 Health for all for 21st century (*B. Filej*) 165
 The role of prognostic factors in breast cancer (*I. Takač*) 171
 Quiz about aids – an interesting form of health education (*Z. Verban, B. Belovič, A. Benkovič*) 175
 Health education of relatives of demented patients in units for clinical psychiatry at the psychiatric hospital in Ljubljana (*J. Doberšek-Mlakar*) 179
 The significance of communication with a patient/client upon admission to health center (*Z. Makari*) 183
 Quality of life in old people's home (*M. Gašparovič*) 187
 Today's challenges to nursing care for tomorrow (*B. Filej*) 235
 Information privacy of patients in health care (*M. Bohinc, M. Gradišar*) 239
 Nurse in communication with blind patient/client (*D. Slabe, M. Hafnar*) 243
 Health education of patients with ischaemic heart disease (*A. Kvas*) 251
 Body image of the physically handicapped students of the University of Ljubljana (*T. Sedlar, M. Zaletel*) 257
 Disinfection and sterilisation in health care facilities (*M. Gabrovšek*) 263
 Nursing care as an important quality factor of life in the third period of life (*M. Križaj*) 269
 Health of oral cavity (*S. Unterlechner*) 275
 Inhalation therapy (*S. Campolunghi*) 279